Norge og Sverige. Forbud mod Kvinders Natarbejde i Fabrikker.

Spørgsmaalet om ved Lov at forbyde Kvinders Natarbejde i Fabrikker o. l. er for Tiden aktuelt i Norge og Sverige, idet der i begge Lande foreligger Lovforslag i Tilslutning til Bernerkonventionen. Baade i Norge og Sverige rejses der imidlertid fra Kvindernes Side Protest imod ved Særlove at udelukke Kvinder fra den fri Konkurrence paa Arbejdsmarkedet. Et eventuelt Forbud mod Kvinders Natarbejde vil væsentlig ramme Kvinderne i de bedre lønnede Arbejdsfag som f. Eks. Typograferne, og det vil udelukke Kvinder fra at faa Arbejde i saadanne Virksomheder, hvor der arbejdes hele Døgnet igennem med Arbejdshold, der skiftevis arbejder om Dagen og om Natten. I *Norge* indeholder Forslaget, der skal forhindre Kvinders Adgang til Natarbejde, en Bestemmelse om, at Lønnen for Mænds Natarbejde skal være mindst 50 pCt. højere end for tilsvarende Arbejde udført om Dagen. At udelukke Kvinderne fra at faa deres Andel i dette bedre lønnede Arbejde synes uretfærdigt, saa meget mere som Begrundelsen — Beskyttelse af arbejdende *Mødre* — er misvisende, idet mange Arbejdersker er ugifte, tildels unge, raske Kvinder. Baade i Norge og Sverige hævdes det da ogsaa fra Kvindernes Side, at et Forbud mod Kvinders Natarbejde i Fabrikker osv. vil drive endnu flere over til slet lønnet Hjemmearbejde som Syning o. l., hvor ingen Kontrol m. H. t. Natarbejde findes.

Som Bevis paa hvilke Abnormiteter slige Undtagelseslove til saakaldet Beskyttelse for Kvinder kan medføre anføres, at i Frankrig, hvor et Forbud mod Kvinders Natarbejde er vedtaget, er Kvinderne nu næsten blevne trængt ud af Typograffaget, hvor ikke saa faa Kvinder tidligere havde vellønnet Arbejde. Derimod kan Kvinderne vedblivende faa Lov til at lægge Aviserne sammen om Natten, et Arbejde, der er saa slet lønnet, at Mænd ikke vil paatage sig det!

I Sverige har Kvinderne faaet en god Talsmand i Borgmester C. Lindhagen, som er fremkommen med en interessant Redegørelse for hele Spørgsmaalet, i hvilken han bl. a. siger: »Kvinderne frygter, og det ikke uden Grund, at de i Stedet for at faa det bedre gennemsnitlig vil faa det ringere ved en saadan Lov (Forbud alene for Kvinder), idet denne vil udelukke dem fra de bedst lønnede Fag eller fra de bedst lønnede Pladser indenfor disse Fag. — Det er godt nok at undgaa Natarbejde, men skal dette Formaal opnaas ved at bo endnu daarligere, fryse og sulte endnu mere, da maa man betænke sig.«

Borgmester Lindhagen foreslaar derfor, at man tager under Overvejelse, hvorledes et Forbud mod Natarbejde af saavel Kvinder som Mænd kan gennemføres indenfor de Industrigrene, i hvilke det ikke er absolut nødvendigt, medens derimod det forelagte Lovforslag med Forbud alene for Kvinder ikke bør vedtages.

»Nylænde« og »Dagny«.

Forslaget er nu vedtaget, — i andet Kammer endogsaa med 166 mod 24 Stemmer. De svenske Kvinder har atter lidt en stor Skuffelse, som de havde undgaaet, dersom de havde haft politisk Stemmeret.

Red.

Kvindelige Handelslærlinge.

I »Kvinden og Samfundet« for 30. Oktober 1907 omtalte jeg Bestræbelserne for at faa en Ordning, ved hvilken unge Kvinder indenfor Handelsfaget for Fremtiden kunde faa en bedre Uddannelse. Disse Bestræbelser har nu ført til et foreløbigt Resultat. Et Udvalg bestaaende af Medlemmer af »Kvindernes Handels- og Kontoristforening« og af »Manufakturhandlerforeningen« har udarbejdet en Lærlingekontrakt (selvfølgelig ens for unge Mænd og Kvinder), som forhaabentlig vil blive meget benyttet i Fremtiden. Udvalgets Medlemmer, baade fra Principalernes og de kvindelige Handelsmedhjælperes Side, har været enige om at søge at forbedre Uddannelsen baade praktisk og teoretisk, og det maa nu haabes, at saavel Pricipaler som Forældre vil vise sig rede til at bringe de nødvendige Ofre, for at dette kan ske. En væsentlig Betingelse herfor er, at Lærdet maa nu haabes, at saavel Principaler len er pligtig til at sørge for sin Lærlings Uddannelse paa en Handelsskole, opfyldes. Som et Led i Agitationen herfor havde »Manufakturhandlerforeningen«s Bestyrelse d. 21. April indbudt sine Medlemmer og Medlemmerne af »Kvindernes